

MAGYARI

Nagys. Közm. Andrásház úrnak
HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55. BUDAPEST

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvényeszk. bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Welles amerikai kiküldött vasárnap este elutazott Berlinből

Hivatalos közlemény a berlini tárgyalásokról. Hess birodalmi vezérhelyettesnél és Göring vezértábornagynál is volt Rooseveltt megbízottja

A Hitler birodalmi vezérnél szombaton történt fogadtatás után Sumner Welles, Rooseveltt elnök Európába küldött személyi megbízottja még vasárnap az egész nap is Berlinben időzött. Hess Rudolf birodalmi vezérhelyettes vasárnap délelőtt egyórás kihallgatáson fogadta az amerikai diplomatát. Ezt követően Göring vezértábornagy pedig fogadta őt a maga karinhallai villájában. Vasárnap este Welles Baseli irányában elutazott a német birodalmi fővárosból. Búcsúztatására a külügyminiszter megbízásából Weizsäcker államtitkár és Dörnberg protokollfőnök jelent meg a pályaudvaron. Amerikai részről Kirk amerikai ügyvivő búcsúztatta Rooseveltt megbízottját.

A Hitler birodalmi vezérnél folyt szombati megbeszélésekről különben még aznapeste rövid szövegű hivatalos kommunikét is adtak ki, mely a következőket foglalja magában: „Ma délelőtt a Vezér, von Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében, fogadta Sumner Welles, az Egyesült Államok külügyi államtitkárát, valamint a kíséretében levő Kirk berlini ügyvivőt. A Vezér hosszas beszélgetést folytatott Sumner Welles-szel, akinek a kancellári palotából való távozásakor a Vezér személyes testőrségének alakulatai adták meg a szokásos katonai tiszteletet.”

Berlini amerikai körök értesülése Hitler és Welles között folyt megbeszélések anyagáról

Sumner Welles berlini tárgyalásaival az egész európai sajtó a legfőbb helyen foglalkozik. Az *United Press* jelentése szerint berlini amerikai körök úgy értesültek, hogy Hitler hangsúlyozta Wellesnek a közép-európai élettér szükségességét, aminek érdekében Németország kész az intenzív hadviselésre. Kifogásolta a birodalmi vezér és kancellár Amerikának a szövetségesek iránt tanúsított rokonszenvét, mely nem egyeztethető össze a szigorú semlegesség elvével. Megjegyezte a tudósító, hogy Hitlernek a Welles előtt tett nyilatkozata főleg angol-ellenes volt, míg Franciaországot kevésbé emlegette. A finn-orosz kérdésben a vezér és kancellár rámutatott arra, hogy szinte semmi remény nincs Németországnak ebben az ügyben való közvetítésére.

A *Függetlenség* című budapesti lap tudó-

sítója szerint Rómában úgy vélik, hogy Welles éppen akkor érkezett Berlinbe, amikor Németország a demokráta hatalmakkal szemben diplomáciai előnyben van. Mint érdekességét jegyzi meg a lap, hogy Ribbentrop németül tárgyalt Welles-szel, mert a háború kitörése óta nem használja az angol nyelvet, amelyet pedig kitűnően beszél.

Az Olaszország elleni angol szénblokádnak miatti feszültség támadt. Franciaországban remélik, hogy sikerül kielégítő megoldást találni

Az Olaszország elleni angol szén-blokád körüli események továbbra is széles mederben hullámoznak. Az olasz lapok nem titkolják az angol intézkedéssel szembeni elégedetlenségüket.

Az olasz hajók az angol vizeken állandó veszedelemnek vannak kitéve s minden pillanatban el lehetnek készülve, hogy a levegőbe röpködjék. Figyelmeztetik egyben Angliát, hogy a közelkeleti hadsereg fenntartása csak a Földközi-tengeren keresztül lehetséges, a Földközi-tengeren pedig Olaszország viszi az uralkodó nemzet szerepét. Nem ajánlatos tehát Angliának, hogy Olaszországgal a németországi szén-szállítás miatt feszült légkört teremtsen. Párizsban megállapítják, hogy az angol ostromzárnak az Olaszországba szállítandó német szénre való kiterjesztése érezhető feszültséget hozott létre a nyugati hatalmak és Olaszország viszonyában. A francia fővárosban sajnálattal látják, hogy az olasz sajtó ismét barátságtalanabb hangot üt meg és Finnországgal szemben is hűvösebben foglal állást. Hangoztatják, hogy a szövetségesek súlyt helyeznek az Olaszországgal való jó viszony megővésére és határozottan elutasítják azt a felfogást, hogy az ostromzár megszűrése Olaszország elleni barátságtalan szándék lenne. A szövetségesek alapelve: az ostromzár mindenekelőtt! A tárgyalások — úgymond — nem szakadtak meg és Franciaországban remélik, hogy sikerülni fog mindkét félre nézve kielégítő megoldást találni. A francia lapok rá-

Göbbels miniszter a lipcsei vásár megnyitásakor beszédet mondott Németország gazdasági és kereskedelmi politikájának sikereiről

Lipcsében vasárnap délelőtt nyitotta meg Göbbels birodalmi propagandaügyi miniszter a tavaszi vásárt. Megnyitó beszédében Göbbels kifejtette Németország magatartását gazdasági téren, majd hangoztatta, hogy a német-orosz gazdasági megállapodás az egész világ előtt bebizonyította a német gazdasági és kereskedelem-politika konstruktív voltát. Anglia ama kísérletei, hogy Németországot elvágja természetes kereskedelmi piacától, teljesen kilátástalan. A szövetségesek tévednek, ha azt hiszik, hogy Németországot most is ki tudják éheztetni. A német pótlányok termelése ezekben a háborús hónapokban eddig alig lehetségesnek tartott mértékben növekedett, miáltal egyre jobban kiszélesedett a belföldi nyersanyagkészlet. Ebben a háborúban — mondotta végül Göbbels — az a nép fog győzni, mely szociális téren a leginkább kiegyensúlyozott.

mutatnak arra, hogy az olasz közvélemény magatartásában határozott változás észlelhető, mely Róma és Moszkva viszonyának javulására enged következtetni.

Olasz tiltakozó jegyzék

Vasárnap délután egyébként a római angol nagykövetségen átnyújtották az olasz kormány tiltakozó jegyzékét, melyben Róma állást foglalt az angol szén-blokáddal szemben.

Hajópusztulások és repülőgépharcok

A diplomáciai csatározás mellett a valódi háború is folyik a tengeren és a levegőben, míg a szárazföldön általában nem történik lényegesebb harci esemény. Mint az angol tengernagyi hivatal jelenti, szombaton egy Heinkel típusú német bombavető repülőgép a La Manche csatorna felett négy bombát dobott a 841 tonnás *Dornal* nevű angol hajóra, amely Antwerpenből 143 indiai embert szállított. Négy bomba közül három találta el a hajót. A kapitány meghalt. Egy angol és egy olasz *szöcs* megmentette a hajó utasait, de 80 brit-indiai és husz angol állampolgár eltűnt. A súlyosan sérült hajót az egyik angol kikötőbe vontatták. — Az *Albano* nevű, 1176 tonnás angol *szöcs* a skót partok mentén aknára futott és elsüllyedt. A kapitány és egy másodfőnök meghalt. — A *Cato* nevű, 710 tonnás angol előőrhajó vasárnap a nyugati partok mentén elsüllyt. Legénységéből kettő élve maradt, kettő holtan került elő a főbbi sorsa ismeretlen.

Berlini jelentés szerint Didenhafennél német-francia légi ütközet volt egy négy repülőgépből álló német és egy 12 repülőgépből álló francia repülőraj között. A franciák egy repülőgépet veszítettek. A német repülőgépek sértetlenek maradtak.

A német véderő főparancsnoksága összegező jelentést adott ki a féléves háború eredményéről

A német véderő főparancsnoksága hosszabb jelentést közöl a háború első hat hónapjának eredményeiről. Eszerint: eddig összesen 285 angol és francia repülőgépet lőttek le. Ehhez járul egy elsüllyesztett angol repülőgépanyahajó 50 repülőgépe, úgy hogy összesen legalább 335 repülőgépet

vesztettek a szövetségesek. Ezenkívül lelőttek kilenc kikötött léggömböt. Ugyanakkor a németek ellenséges támadás során 35 repülőgépet veszítettek, 43 repülőgép pedig szerencsétlenül járt, kényszerleszállás vagy lezuhanás következtében. A tengeri hadviselés eredményeit a következők:

532 ellenséges, vagy az ellenséget szolgáló semleges kereskedelmi hajót pusztítottak el, összesen 1 millió 904 ezer 913 bruttó regisztertonna ürtartalommal. Megsemmisítettek egy csatahajót, egy repülőgépanyahajót, egy segédcirkálót, nyolc torpedórombolót, mintegy husz jelző- vagy aknakutatóhajót, vagy tengeralattjárót. Súlyosan megsemmisítettek két csatahajót, egy csatacirkálót, két nehéz cirkálót, egy cirkálót és nagyobbbezámu torpedórombolót, jelzőhajót és tengeralattjárót. A német veszteségek: egy páncéloshajó, két torpedóromboló, hat jelző- vagy aknakutatóhajó, tizenegy tengeralattjáró, vagyis havonként átlag két tengeralattjáró.

Légi ütközet belga terület fölött. Belgium nagykövete tiltakozott a német kormánynál a semlegesség megsértése miatt

Berlinben a légügyi hivatalban vasárnap D'Avignon belga nagykövete tiltakozást jelentett be a belga terület semlegességének megsértése miatt. A légügyi miniszter a német kormány nevében sajnálkozását fejezte ki. Amint kiderült, a német felderítő repülőgépek Észak-Franciaországból visezatárokban hét Hurrikan-típusú angol bombavető repülőgépekkel kerültek szembe. Ezek közül egyet a német repülőgépek

Viipuri belső részét még tartják a finnek

A harmadik védelmi vonalon küzdenek az oroszok ellen. A Ladoga-tónál visszaállították régi arcvonalukat

Viipuri, az ősi finn város, amelynek külső részeibe már szombaton bevonultak az orosz csapatok, lángokban áll. A város utcáin heves közelharcok dőlnek. A finnek a várost a harmadik védelmi vonal előretolt erődítményeként akarja védelmezni. Az oroszok előnyomulását Viipuriban némileg megbénítja az a körülmény, hogy a várost nem támadhatják a tenger felől, mert a finn repülőgépek bombái oly módon törték fel a jéget, hogy az orosz csapatok szinte áthidalhatatlan viz akadály előtt állanak. A hivatalos finn jelentés szerint a karéliai földszoroson továbbtart az ellenség nyomása. A támadásokat a finnek általában visszaverték, de néhány ponton tervszerűen visszavonultak újabb állásokba. A 34-ik moszkvai rohamdandár megsemmisítése rendkívül súlyos csapást jelent a szovjet számára, nemcsak a hatalmas arany hadianyag veszteség miatt, hanem azért is, mert a finnek ezzel visszaállították arcvonalukat a Ladoga-tótól északkeletre. Most már tizás nélkül lehet mondani — jelenti a Havas Iroda —

hogy ezen az arcvonalon a szovjetek minden támadási kísérlete tökéletes kudarcot vallott. A 34-ik rohamdandárnak a 11-ik szovjet hadosztály-

Tizenhétezer finn katona esett el Viipuri védelmében

Olasz megállapítás szerint a finnek részére csak két eshetőség van: a tisztességes béke, vagy a megsemmisítés

A Koppenhágában megjelenő *National Tidende* moszkvai jelentése szerint Viipuri védelmében 17 ezer finn katona esett el. Az oroszok fokozott heveséggel folytatják a támadást Tajpale és Suvanto ellen. A finnek azonban a két héttel ezelőtt zsákmányolt hadianyagok felhasználásával visszaverték a támadást. A *Telegrafo* című olasz lap Helsinki közvetítés szerint a finnek számára a hadműveletet mai állásában csak két eshetőség van: a tisztességes béke, vagy megsemmisítés. A lap szerint nem lehetetlen, hogy az amerikai közvetítés sikerrel jár. Olyan jelek mutatkoznak, hogy a békés megoldás mind az oroszoknak, mind a németeknek tetszenék. A *Corriere della*

lyal kellett volna együttműködni, de a finnek mindkét esélyt elválták. A 34-ik dandár elpusztításával a szovjet 2500 embert veszített, köztük mindkét egység parancsnokát is. A finnek 150 harcikosit, 12 páncélos gépkocsit, 6 löveget, 4 légvédelmi ágyút, 25 lőszerkoszt, két mozgókórházat zsákmányoltak. A szovjet légi haderő vasárnap élnék repülő tevékenységet fejtett ki Finnország helsejében.

Moszkvai illetékes körökben egyébként alapítanoknak minősítik a Stalin betegségével kapcsolatban külföldön terjesztett híreket.

Sera szerint ha London kielégítő választ ad a finneknek a segítségnyújtás tekintetében és a most folyó közvetítési kísérlet nem jár eredménnyel, akkor nincs kizárva, hogy a finn kormány részünje magát a francia-angol szövetséghez való csatlakozásra.

Kerenszki egykori orosz miniszterelnök Londonba érkezett

Kerenszki, egykori orosz miniszterelnök, a Clipper vízirepülőgépen feleségével együtt Amerikából Londonba érkezett. Kerenszki Londonból Párizsba utazik.

Az újságíró meg az időjárás...

Írta: Marjalyk Tibor

Télen nagyon hideg van.
Nyáron nagyon meleg van...

... ez az ősi rímus a leghívebben tükrözi vissza a mi kutya természetünket: sohasem vagyunk megelégedve az időjárással. Ha meleg van az a baj, ha hideg van az a baj, ha esik megint elégedetlenkedünk, ha nem esik, mind felhőt lenénk az égen s nincs olyan ember, aki jókámódra nem szeretné a maga szüksége és haszna szerint időmítani, alakítani, változtatni és dirigálni az időjárást. Ezer szerencse, hogy az időjárás Legjobb Irányítója nem veszi tekintetbe egyenként és külön-külön minden egyes földi halandó kívánságát. Eggyel több háborús ok volna a különben békeszerető nemzetek között.

Hosszan lehetne elmélkedni a nemkívánatos esők, zivatarok, kánikulák, hófúvások és egyéb időjárási tényezők felett, de az újságíróknak ugyebár nincs joga elcsépelni az úgynevezett jótársaságok egyetlen egészséges társalgási témáját...

Pedig... ünnepélyesen be kell jelentenem az újságíróknak is van panasz az időjárás változandósága ellen, sőt némi túlzással az időjárást lehetne kinevezni az újságíró elsőszámú közellenségének.

Mostanában sokat össze kell írjakirálnunk az időjárásról. Időjárásokozta közlekedési akadályokról kell beszámolni, időjárásokozta elcsúszásokkal,

légtörésekkel, lábtörésekkel kell táplálni a szenzációsraes közönséget s bármennyire is iparkodnánk, nem bírunk elkerülni, hogy a „rendkívüli zord időjárás” jelelőssé ne tegyük, meg ne lebecsüljük ezért az embertelen magaviseletéért... De nemcsak ez a kivételes keménységű tél ragadtatja el az újságírói tollakat és írógépbillentyűket: rendelésre panaszkodunk mi tavasszal, nyáron, ősszel és télen egyaránt. Hiszen ha még az időjárásról sem írunk, ugyan ki olvassná el a lapot. Hat csak mondjuk meg őszintén, or-e valamit az az újság, amelyik „nem írja az esőt?”

Egyszóval ez az időjárás olyan valami, amivel lénytelen-keletlen, de mindig foglalkoznunk kell... Pedig ha tudnák...

... szinte a feketeség csöppögött a bánathorította „Fekete karácsony” című, óras tollragások és hajborzolások közepette megszületett, mestermunkának is beillő karácsonyi cikkből. Zuhogott, esett, cuppogott még karácsony szombatjának délutánján is. Ideális „fekete karácsony” készült s az újságíró már előre mérlegelte azt az óriási hatást, amelyet ez a szomorúan fekete és feketén szomorú karácsonyról szóló cikke irodalmi berkekben is ki fog váltani. A rádió is a lehető legfeketébb időjárási jelentéseket harsogta... amikor egyszerre karácsony szombatján éppen déli harangszókar hírtelen kegyetlen hideg északi szél sürített végig a városon, megjagyott ami csak jagyható volt... és néhány negyedóra múlva gyönyörű pelyhekben megindult a hó...

Persze a szerkesztő kinézett az ablakon — s az újságíró remekművét, a „Fekete karácsony” c. korszakalkító cikket kidobta a lapból: mert úgy-e,

ki hallott diadalmas hófehér karácsonykor szomorú fekete karácsonyokról keseregni...

Vagy kérem itt egy másik eset. Éppen tegnapelőtt történt meg, amikor a hosszú, didergős hónapok után márciusi igérettel először mosolygott a jó öreg nap édes melegen erre a megátalodott városra. Lírai hajlamú kollegám menten tollat ragadt s a nap még jóformán ki sem mosolygta magát, már készen volt a tavaszi cikk. Volt abban kérem rügyfakadás, barkabomlás, enyhészellő földszag, ekeszarva, füllat, pacsirta dal, esők, galambbegy, esősnak, holdvilág, gyermekemlék, patakáradás, szívdobogás, kurjongatás... egyszóval minden, de minden kellőke megvolt a cikkek ahhoz, hogy hivatalosan és ünnepélyesen bejelentse a tavaszt...

... A napsugár még vígan cicázott az utcákon lobátligombolva sétáló városi népséggel, amikor a szerkesztő ráírta a gyönyörű tavaszos kéziratára hogy: „mehet”... sőt már a szedőgép „kottatartóján” diszlett a gyönyörű alkotás, amikor gondolt egyet a napocska s elbűjt a szürke felhők mögé. Persze ebből a márciusi bújócskából olyan januári hóvihár kerekedett, hogy menten a nyomdába kellett rohanni a fentnevezett irodalmi eseménynek is beillő kéziratért — egy perccel lapzártá előtt vissza kellett veszekedni a szedőtől...

És ha néhány napján kéremszépén amikor derül ki vagy borul be, amikor már a rotációs gép dübörög, amikor már hiába szoladunk a napsugaras cikket visszavenni, bármennyire is zuhog, ömlik, patakzik is odakünn, hát legyenek elűzőssel a m. t. újsárolvasók...

... elvégre mi sem vagyunk levelibékek.

Ismét beszüntettek több ókiráltságbeli vasutjáratot

Bucurestiből jelenti a rádió: A kedvezőtlen időjárás tekintetében a vasut forgalmában ismét bizonyos nehézségek merültek fel. Egyelőre azonban a forgalmi akadályok csak helyi viszonylatban mutatkoztak. Az időjárás általában mint a meteorológiai intézet jelenti, az utóbbi 24 órában változó volt, az égbolt felhős és különösen Erdély-

ben, valamint Bukovinában a hőmérséklet tovább csökkent. Az időjárásutató intézet jóslata szerint a következő 24 órában lassan általánossá váló havazás várható, ezt megelőzőleg azonban a hőmérséklet további csökkentésére kerül sor. A havazás után a hőmérséklet némi emelkedésre lehet számítani.

Olaszország jegyzéke Angliához a német szénszállításról

A római angol ügyvivő hosszas tanácskozást folytatott Ciano külügyminiszterrel

A tengeri ellenőrzés kiterjesztése elleni tiltakozás átadott olasz jegyzék hangoztatja az angol elhatározás súlyos voltát és törvénytelen jellegét. A jegyzék szerint az Olaszországnak szánt német szénmennyiség Olaszország számára életszükségletet jelent. Az angol döntés alkalmas arra, hogy megzavarja az angol-olasz politikai és gazdasági kapcsolatot, amelyet az 1938 évi április 16-iki angol-olasz egyezményben fektettek le. Az olasz kormány meg akarja állapítani a jelen pillanatban a tényállás elemeit, hogy idejében tisztázza a felelősséget a későbbi esetleges fejleményekért.

Sir Noel Charles, római angol ügyvivő vasárnap este hosszas tanácskozott Ciano olasz külügyminiszterrel az olasz tiltakozó jegyzékről. Az angol sajtó hangfogóval kezeli ezt a kérdést és elismeri, hogy az olasz lapok eddig kerülték az éles hangot és inkább csak sajnálkoztak afelett, hogy Anglia nem érti meg eléggé az olasz álláspontot. A *British United Press* jelentése szerint a szénügyben ideiglenes megegyezés jött létre. Anglia tovább két hónapig, havi félmillió tonna szént enged Olaszországba vinni azon a címen, hogy a téli kedvezőtlen időjárás megbénította a szénszállítást.

Nagy előkészületek Párizsban a Welles fogadására. Az amerikai kiküldött a párizsi lengyel kormány vezetőit is fölkeresi

Párizsban, a Quay d'Orsay-n megtették az előkészületeket Welles fogadására. Híre jár, hogy Welles a francia államférfiakon kívül Sikorszky

lengyel miniszterelnököt és Zalesky külügyminisztert is fölkeresi, hogy a párizsi lengyel kormány álláspontjáról is értesüléseket szerezzen.

A vai kalandos útja a termelőtől a fogyasztóig

Lelkiismeretlen lánckereskedők üzérkedése a tejtermékekkel. Mi drágítja meg a megélhetésünket?

Kolozsvár. Saját tud. Amióta háborus fellegek árasztották el Európa egét, egyes közszükségleti cikkek hihetetlen karriert futottak be. A naponként használatos közszükségleti cikkek árai féktelen ambícióval törtek előre és megelőzve többi társaikat, égis érv magasságig emelkedtek. Hihetetlenül megrágtak az élelmiszerek, különösképpen azok, amelyek a mindennapi életben nélkülözhetetlenek.

Volt idő, amikor Kolozsváron alig lehetett vaját kapni. Most aztán rejtekhelyéből előbújik a kirakatokban kínáltatja magát, de ez a vitamindús élelmiszer is roppant megrágtak az utóbbi hetekben. Hogy miért, ennek hiteles magyarázata a következő:

A Kolozsvártól nem messze eső Méra község szorgalmas lakói a haladó kor szellemének megfelelően tejtermelési szövetkezetet létesítettek. Rájöttek arra a régi titokra, hogy sokkal gazdaságosabb, ha naponként nem kutyagolnak be a tejjel Kolozsvárra, hanem otthon vaját csinálnak belőle. Kolozsvárt ugyanis a méraiak látják el vajjal, de erre is, mint minden fogyasztási cikkre, a közvetítő kereskedelem rátette a kezét és ez időzte elő a vaj magas árát, miután hosszú útat tesz meg a vaj, amíg a mérai termelőktől eljut a fogyasztókig.

A mérai termelők vajtermelését élelmes kolozsvári lánckereskedők vásárolják össze kilogrammonként 80—85 leiben. A lánckereskedők ezután a vajat beviszik „raktáraikba”, ahol a vaj bűvös változáson megy át. Formákba preselik, különböző hangzatos címekkel látják el, hogy a forgalomban tetszelősebb legyen. A burkoló papírosra különböző feliratokat nyomnak, hogy az legyen a látszata, mintha az közvetlenül a termelőktől került volna ki. A vajjal manipuláló lánckereskedők gondosan ügyelnek arra, nehogy tíz deka legyen egy-egy darabka,

mintahogy kellene, hanem 8 és fél 9, de legjobb esetben 9 és fél deka. Így mire a 85 leies vaj a fogyasztóhoz kerül, már 110—120 lei egy kiló. Hogy aztán az úgynevezett mérai vajhoz még miket kevernek, azt csak a vegyvizsgálat tudná megállapítani. Mindezt abból az alkalomból írtuk meg, hogy a kolozsvári ellenőrző bizottság razziaát tartott a vajjal lánckereskedelmet folytató alkalmi kereskedőknél s a razzia eredményeként lezűbbjük ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek fel.

Működés közben tettenértek két veszedelmes zsebmeiszót

Kolozsvár. Saját tud. Az állomási rendőrség szolgálatos detektívje tegnap este a pályaudvar utasokkal zsúfolt peronján tettenérte Dascal Zisu országzsérte ismert zsebtolvajt és hüntársát, Fülöp Bélát. A két zsebmeiszó 8 óra tájban elvegyült a szabadságot és hegyenlő katonák tömegéhez. Majd amikor azok megrohanták a beérkező vonatot, odaférfköztek Endrich Anna tövisi illetőségű uriaszonszhoz, aki kis hőrönddel kezében és kizitáskájával a karján felszállni készült az egyik II. osztályú kocsiba. Fülöp Béla előzékenységet szürelve, megfogta az uriaszony kezét, mintha fel akarná segíteni a lépcsőn. Ebben a pillanatban Dascal Zisu óvatosan levágta Endrichné karját a táskát. Az „operáció” már-már sikerült, de a két zsebmeiszó nem számított a szolgálatos detektív éberségére. A rendőrtiszt ugyanis már percekekkel előbb felismerte Dascalékat és minden mozdulatukat figyelemmel kísérte. A lopás pillanatában aztán rajtuk ütött. A tettenért zsebmeiszókat helyisérté az állomási rendőrségbe, ahol megkezdtek kihallgatásukat.

Cím a kiadóban

Gyakran olvastam szánakozással olyan apróhirdetéseket, amikben embertársaim bitorozott szobát, vagy üres lakást keresnek. Hosszú esztendőknél át soha se volt a lakással baj. Mig az édesapám élt, természetesen náluk laktam, egy kis udvari szobában s képek és könyvek között álmódostam arról, hogy egyszer majd nekem is lesz elegáns, meleg otthonom, ahol egy kulturált, mely lelki asszony mellett valóban otthon lehetek. Az édesapám aztán hosszú és szép élet s még hosszabb és fájdalmasabb betegség után meghalt s én elindultam — lakást keresni... Akkor még élvezet volt ez. A kiadó lakások tiszták voltak, tele szép régi bútorokkal, képekkel, szőnyegekkel s olykor levendula illattal. A háziurak és a lakók pedig kedvesek, finomak, szerények voltak, igyekeztek eltávolítani, hogy még kisebb lakásba költöznek, mint a kétszobás összkonfortos. Nem is volt olyan nehéz jó lakást kapni. Hamar hozzájutottam a megfelelőhöz én is. Volt két kedves szobám, minden hozzávalóval, egy kicsi kerttel, a kapu állandóan zárva volt s az előszoba csengő gombját kint találhatta a látogató a kapu mellett. Jó sokáig laktam ott, de aztán változtak a viszonyok, engem is utóélet az erdélyi magyár kisebbségi sors: még összéb kellett húzódnom s újabb, buzgó lakáskeresés után találtam végre egy kis egyszobás lakást. Régen úgy mondták az ilyenre, hogy legénylakás. Csak amikor már beköltöztem, akkor tudtam meg, hogy már igen öreg-legénylakás. Télen nagyon fázik benne az ember, nyáron nagyon meleg, szóval olyan, mint egy aszmatikus öreg legény. De azért mégis kiháztam benne mostanig. A régi lakásomban több volt a mosoly, oda eljött hozzám egy-két jóbarátom, míg ebben a kicsi lakásban a bánat és a magány voltak csak gyakori vendégeim. Talán ez az oka annak, hogy úgy ragaszkodtam hozzá. Így vagyunk az emberekkel és a szerelemmel is. Szívesen töltjük el szabad időnket vidám cimbordák, mosolygó nők társaságában, de könnyen meg is unhatjuk őket, mert a lelkiünkön túl állnak. Aki csak örömet tud adni és mosolyt, abban talán nincs elég lelki mélység. A bánat, a szomorúság összetörhet, de nem szebb, mélyebb és komolyabb annak a léleknek a csillogása, amelyik néha könnyeken át mosolyog feléd? Hiszen a legtöbbször szenvedélyesen kirobbanó viharokban korácsolódik egygyé két lélek s nem könnyű kacagásban, felszínes mosolyban.

Ezt éreztem gyakran ebben a kicsi lakásomban, amelyiktől kénytelen leszek rövidesen megválni.

O, igen, jó volna igazi otthonba költözni innen, amelyikben szerény polgári keretek között, néha egy-egy virágzával, szoborral, szőnyeggel gyarapítandó a meglevő berendezést s ahol kedves asszonyka élné mellettem. De nem olyan időket élünk ma, hogy a betű úgynevezett robotosa erre gondolhatna. Nekem is be kell érni majd egy bitorozott szobával, ahol a könyveimmel, képeimmel és az álmaimmal meghúzódhatom. Mert a könyvek és az álmok minden életvezetés dacára megmaradtak jóbarátainnk. Ők nem esáltak meg soha, nem hazudtak nekem soha, nem értettek félre soha.

Nézegetem a könyveimet s tapogatózom külső álmaim után. Vajjon hogy fogok élni nélkülek majd az új lakásban?

Jaj, hiszen még új lakásom sincs!

Közölném tessék hát, hogy tiszta, világos és lehetőleg olcsó, kertes udvarban levő bitorozott szobát keresek.

Cím a kiadóban

(H. Ö.)

* Néhány szó a rheumásokhoz. Ön talán már megkísérelt minden lehetőt anélkül, hogy kinzó fájdalomtól megszabadult volna. De Önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Togat-tablettákkal. Togat oldja a húgysavat, az emberi test ezen mgatermelt, pusztító mérget.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Április elsejétől kezdve visszafizetik a régi magyar postatakarékpénztári betéteket!

Két korona helyett 1 lejt fizetnek az átváltási kulcs szerint

Kolozvárról jelentik: Bartha Ignác dr., magyar képviselő eredményesen közbenjárt a régi magyar postatakarékpénztári betétek visszafizetése érdekében. A közbenjárás eredményeképpen Maneanu postaigazgató, a postavezérigazgatóság értekezletének vezetője közölte dr. Bartha Ignáccal, hogy április elsejétől kezdve a postahivatalok újra fizetik a régi magyar postatakarékpénztári betéteket. Minden betétes a saját lakhelyén kapja meg a pénzt. Az átváltási kulcs kettő az egyhez, vagyis 100 ezer korona helyett, 50 ezer lejt fizetnek ki. Természetesen az elhunyt betétesek pénzéről is intézkedés történt. Az elhunyt betétesek pénzét a járásbíróságokon letétbe helyezik és abban az esetben, ha valaki igazolja örökösi minőségét, azonnal kifizetik a pénzt. A betétek összege 134 millió 500.000 korona, a betétesek tehát ennek az összegnek a felét kapják leiben.

Gyorsított beutazási engedélyt adnak a Nemzetközi Vásárra utazók számára

Budapestről jelentik: A külügyminisztérium a külföldi követségeknek és konzulátusoknak engedélyt adott, hogy gyorsított beutazási engedélyt adjanak a Nemzetközi Vásárra utazók számára a vásár-igazolvány alapján. A beutazási vízumért 2,50 p. kezelési illetéket kell fizetni. Ez a vízum 24 órás tartózkodásra jogosít. Aki tovább akar ott tartózkodni, a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hivataltól díjmentes tartózkodási engedélyt kap a Vásár tartamára. Az engedélyt a Vásár területén lehet megszerezni. Az engedély 12 napra, indokolt esetben hosszabb időre szól.

A Nemzetközi Vásár a török pavillon számára lefoglalt terület teljes helyét felajánlotta a török kormánynak az anatóliai földrengés károsultjai javára.

Lelkes hangulatban alakult meg a Magyar Népközösség kolozsvári tagozatának közművelődési szakosztálya

Kolozsvár. Saját tud. Nagy érdeklődés mellett tartotta meg alakuló gyűlését a Magyar Népközösség kolozsvári tagozatának közművelődési szakosztálya. Az alakuló gyűlésen, amelyen a magyar közművelődés sok kimagasló vezető egyénisége is megjelent, dr. Rózsa József, a római katolikus gimnázium tb. igazgatója elnökölt. Megnyitójában ezeket mondta:

Dr. Rózsa József megnyitó beszéde

— A helyi tagozat január 8-án tartott közgyűlése megválasztotta a három szakosztály: a közművelődési, társadalmi és gazdasági szakosztály elnökeit és alelnökeit. A közművelődési szakosztály alelnökeivé az alakuló gyűlés Gönczy Lászlót és dr. Deutsek Gézákat, elnökévé pedig engem választott. Mivel a szakosztály egészen új alakulat, csak egy a Szolnok Gyula szervező bizottsági elnök által készített vázlatos szervezeti terve volt, hozzá kellett tehát fogunk kereteink megállapításához. Az előzetes megbeszéléseken hárman: Gönczy László, dr. Deutsek Géza és én vetünk részt, nemsokára azonban Gönczy Lászlót, aki ezelőtt két évvel súlyos operáció miatt át s állapota az utóbbi időben rosszabbodott, orvosa elfiltotta minden megerőltető munkától. Erre Gönczy László kifejezte sajnálkozását, hogy a további munkában nem vehet részt, lemondott az alelnökségről. A tagozati elnöki tanács sajnálattal vette tudomásul a lemondást, mivel azonban egyrészt szakosztályi alelnöki tisztség betöltése a tagozati közgyűlés hatáskörébe tartozik, másrészt pedig remélve, hogy talán pár hónap múlva Gönczy László állapota javulván, ismét bekapcsolódhatik a munkába, semmi intézkedést nem tett.

— A továbbiakban Deutsek Gézával a közművelődési kérdések több szakértőjének bevonásával kidolgoztuk és megállapítottuk azokat a kereteket, amelyekben a közművelődési szakosztály működését megkezdheti s most azért hívom össze magyar testvéreimet, hogy ezekben a keretekben a megfelelő vezetőket, munkásokat beállítsuk. Hangúlyozni kívánom először azt, hogy miként az egész Magyar Népközösségnek, úgy a helybeli tagozatnak, tehát a szakosztálynak is vezetősége ideiglenes, mandátumuk csak addig tart, amíg a szervezkedés befejeződik, a tizedeken és főtizedeken keresztül választja meg az egész közönség úgy a hely-

beli tagozatát, tehát a szakosztály, valamint az országos szervezet vezetését is. Másodsor pedig azt, hogy a közművelődési szakosztály szervezetének azok a keretei, amelyeket az alábbiakban fogok pár szóval ismertetni, nem merevek, hanem rugalmasaknak kell lenniök, a szükséghez mérten tágíthatók és változtathatók.

— A szűkebb értelemben vett szakosztály tisztikara állana elnökből és alelnökből, továbbá titkárból, jegyzőből és ügyészből. Ez a tisztikar végzi a szakosztály adminisztrációs munkáját s a szükséghez mérten esetenként abban az alosztályban dolgozik, amelyikben szükség van munkájára. Mivel az elnököt és alelnököket a tagozati közgyűlés megválasztotta, a mostani gyűlésünk feladata a titkár, jegyző és ügyész megválasztása. Ezekből állana, hogy így mondjam, a szakosztály törzse. A szakosztály 4 alosztályra tagozódik. Az egyes alosztályok feladatkörét előbbi két összejövetelünkön körvonalaztam, úgy hogy erre most nem térek ki, csupán az egyes alosztályok vezetőségének azt az összetételét ismertetem, amelyet több közművelődési szakértővel való megbeszélés után megállapítottunk. Az iskolai nevelés alosztályának lesz egy vezetője, egy vezetőhelyettese, előadója és előadóhelyettese. Az iskolán kívüli nevelés alosztályának vezetősége áll: vezetőből, előadóból és tanácsadó bizottságból, amelynek 9 helye közül kettőt kap a munkáságnak a képviselete, hármat a nőknek az egyik munkásnő képviselete, egyet a székely alkalmazottak és hármat a külvárosok eddig is eredményesen működő kulturális szervezeteinek a képviselete. A művészeti alosztályt vezető egy vezető, annak egy helyettese és három előadó. A testnevelési alosztályvezetősége áll egy vezetőből, 1 helyettes vezetőből, 2 férfi előadóból, 3 női előadóból, 2 titkárból, 2 szervező igazgatóból és egy sportorvosból.

Megválasztják a tisztikart

Dr. Rózsa József elnök ezután háromtagú bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: dr. Görög Ferenc, Reischel Arthur és László Tihamér voltak, a jelölések megejtésére. A jelölőbizottság előterjesztése alapján a gyűlés egyhangú lelkesedéssel a következő tisztikart választotta meg:

Titkár: Kelemen Béla, jegyző: Heinrich László, ügyész: dr. Király Andor.

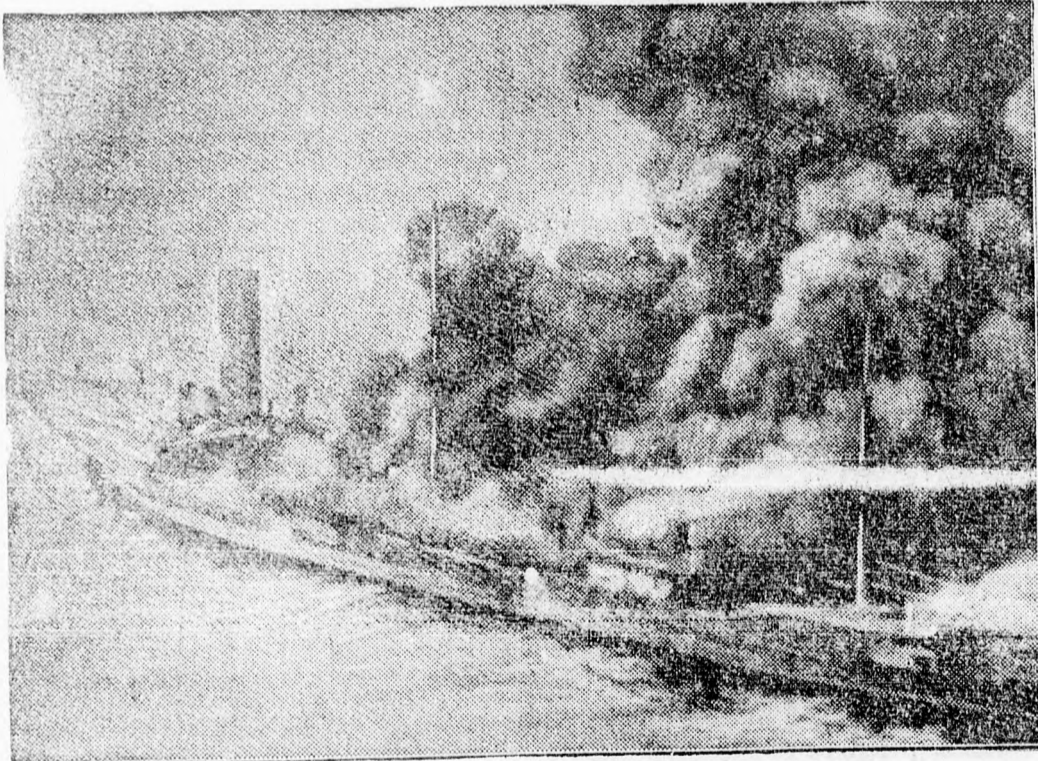
I. Iskolai nevelési alosztály: Vezető: Beniczky Pál. Vezetőhelyettes: dr. Fikker János. Előadó: Parády Ferenc dr. Előadóhelyettes: Cseke Vilmos.

II. Iskolán kívüli nevelési alosztály: Vezető: Imre Lajos dr. Előadó: dr. Venczel József. Tanácsadó bizottság: Asztalos István, dr. Borbáth Samuné, Csenedő Jenő, Fülöp Gabriella, Jordáky Lajos, Kibédi Albert, Simén Dániel, Sipos Géza, Zakariás Flóra.

III. Művészeti alosztály: Vezető: Járosi Andor. Vezetőhelyettes: Zsizsmann Rezső. Előadók: dr. Kiss Béla, Lakatos István, a harmadik, a színjátszás előadóját az alosztály vezetője később fogja felkérni. Tanácsadó bizottság: Delly-Szabó Géza, dr. P. Jánossy Béla, br. Kemény Géza, Kovács Zoltán, Tárca Bertalan, Zsembery Elvira, Benedek Kálmán, Domokos Pál Péter.

IV. Testnevelési alosztály. Vezető: Schenker Lajos. Vezetőhelyettes: Andrassy Gyula. Előadók: a) férfisporth: Lőrinczy Zoltán és Lőrinczy Ferenc, b) női sport: Maklari Juci, Bartunek Tífi, Parádi Kató. Szervező igazgatók: Szűcs Elemér, Páll Elemér. Titkárok: ifj. Xantus János, Unger Béla. Sportorvos: dr. Kreps Iván.

A tisztikar nevében dr. Imre Lajos teológiai tanár köszönte meg, majd dr. Rózsa elnök zárószavaival fejeződött be a lelkes hangulatú gyűlés.

A 10.000 tonnás Grelafield nevű angol olajtankhajót Anglia északi partjai közelében megtorpedózták a németek és felrobbant. Ez a kép repülőgépfelvétel.

Érdekes adatok a norvég szárazföldi hadseregről és tengerészetéről

Hogyan védekeznének a norvégek egy esetleges támadással szemben. — Fjordos partszegélyén mindenféle hadmozdulat lehetetlen

Néhány nap óta Norvégiáról ír újszólván az egész világsajtó. Ez az ország tömérdek fjorddal, öblökkel és bemélyedéssel megszagott partvidékével, mely megannyi kitűnő mélyvízi réppart, a legrégebb tengeri nemzeté. Éghajlata és földrajzi viszonyai a partvidékre szorítják a lakosságot, melynek túlnyomó többsége tengerész vagy halász. Valamennyi nagy város egyben tengeri kikötő is.

Európa északi határszélén Svédország felé a közös határ kétharmadrészének hosszában havas hegylánc védelmezi Norvégiát. Ez a különös ország tehát joggal hihette, hogy mentesül a nagy kontinentális viszályok megrázkódtatásaitól. Eppen ezért a legkisebb összegre csökkentette nemzetvédelmi kiadásait.

Majdnem három millió lakosa van Norvégiának s hadseregének békelelétszáma nyári időben nem több, mint 16 ezer ember, a téli hónapokban 8000. Az egyes korosztályoknak csak kis töredékét képezik ki. A kiképzés tartalma elméletileg 88 nap, de valójában sokkal rövidebb (1936-ban 72 nap volt). A tartalékosokat kötelezik, hogy két, 24 napig tartó hadgyakorlatban vegyenek részt, de ezekre a hadgyakorlatokra a legtöbbször nem is kerül sor.

Békében ez a csekély létszámú hadsereg hat dandárra oszlik. A szárazföldi légi haderőnek 55, a tengeri haderőnek 28 repülőgépe van. Háboru esetén 70—80.000 ember mozgósítható.

A norvég tevékeny erő és művelt nép. A tengerész-nemzetek minden értékes tulajdonsága meg van benne. Bizonyos, hogy az individualista, szabadság szerető és erősen hazafias érzelmű norvégek elszántan védelmeznék hazájukat, ha erre sor kerülne. Különben a természet is kiváló védelmet nyújt e távoli országnak az európai nagyhatalmak vállalkozásaival szemben. Az ellenség betörése csak a tenger felől lehetséges.

Finnországtól északra terül el Finmark, rendkívül mély és védett fjordokkal. Ha a Szovjet sikeresen is fejezné be a finn hadjáratot s netalán errefelé kívánná folytatni a háborút, ezen az északi vidéken a belső országrészek sívársága és az útak csaknem teljes hiánya miatt majdnem lehetetlen egy valamennyire is jelentékeny hadsereg ellátása.

Narviktól Trontjemig a partszegény mentén, a keskeny és szaggatott párkányon, a tengerparti bemélyedések és tavak útvesztőjében minden hadmozdulat gyakorlati lehetetlenség. Csak Oslótól északra Norvégia déli részén fejlődhet fel nagyobb számú hadsereg. De ez a vidék csak Skagerrakon keresztül, vagy az Atlanti-óceán felől közelíthető meg.

Mindent egybevéve, Norvégiának csak igen csekély a hadereje, de különleges földrajzi viszonyai és lakosságának energikus jelleme lehetővé teszik, hogy igen komoly ellenállást fejtsen ki egy esetleges támadóval szemben. Norvégia tengeri ország és valójában csak a tenger felől sebezhető.

Ami már most a norvég tengerészetet illeti, ez teljesen külön lapra tartozik.

A két skandináv állam között, Norvégiának tengeri érdekei sokkal jelentősebbek, mint Svédországnak. Norvégia bizonyos vonatkozásban teljesen óceáni hatalom.

Halgazdagsága révén mérhetetlen jövedelmei vannak és kereskedelmi flottája vetekszik egyik másik gyarmati birodalom flottájával. Stratégiai helyzete olyan, hogy tengerpartjairól könnyen támadható Anglia, érthető tehát a világsajtónak az a föltevése, hogy hadászati okokból is igen fontosá válhat az a vita, mely most

Norvégia semlegessége körül keletkezett.

A norvég tengeri kereskedelem nem áll arányban a lakosság számával. A hajózás a világ egyetlen népénél sem oly jelentős, mint a norvégnál, mert minden 40 lakosra 1 tonna hajó-úrtartalmat számíthat a statisztika. A norvég kereskedelmi hajók tonnasúlya 1850-től 300 ezerrel 1880-ban 1 millió 300 ezerre emelkedett és ez időtől kezdve felülmúlja Franciaországot, Hollandiát és Németországot.

Az 1914—1918. évi világháború volt a norvégek számára a csodálatos átalakulás korszaka. A háborúban hajói tonnasúlyának 40 százalékát elvesztette, de gazdaságilag annyira fellendült, hogy egészen új, teljesen korszerű flottát építhetett: 1930 december havában 3 millió 884 ezer tonnasúllyal rendelkezik, 1938-ban 4 millió 614 ezer tonnával — a francia kereskedelmi flotta nem mulja felül a 3 millió tonnával.

Haditengerésze aránylag csekély és főként a parti védelemre szorítkozik. Negy hadihajója is van, u. n. panserskib-ek, de ezek tonnasúlya 3500—3800 között mozog és régi típusok. Van ezenkívül 3 elsőosztályú és 22 másodosztályú torpedózúzója és 9 buvárhajója.

A norvég nemzet tengerész-nemzet, de nem pályázik a hajdani harcok vikingek hadi babéraitra. Ha szükség van rá, Norvégia megvédi partjait. E tekintetben jelentősek azok az erődítmények, melyeket a külső fjordokon emeltek.

Norvégia hatalmas tengeri érdekességének a védelmét a támadások elől, amelyek Murmaszkból, vagy az Északi-tenger felől érhetik, csak a nyugati nagy demokráciák flottái teljesíthetik eredményesen.

Finn-magyar szótár

*

Ma, amikor az egész világ feszült figyelemmel kíséri a Mannerheim-vonalnál folyó ütközést, amely a legújabb jelentések szerint, a világ-történelem egyik legvéresebb küzdelme, mikor nap mint nap halljuk és olvassuk Finnország városainak, tavainak, folyóinak neveit, nézzük csak, mire utalnak a finn földrajzi nevek?

A legtöbb finn földrajzi név egy főnévből és egy földrajzi ragból tevődik össze. Például Kemijoki. Kemi a főnév, joki a rag (Kemi-folyó). A rag a földrajzi név topografiai jelentését mondja meg. A leggyakoribb topografiai ragok a finnben: harju = hegyhát, järvi = tó pl. Petkajärvi, Salmijärvi, Kemijärvi, Suojärvi, stb.), joki = folyó (pl. Kemijoki, Kymijoki, stb.), kylä = falu (pl. Sodankylä, stb.), lahti = öböl (pl. Virolahti a helsinki és vyborgi öböl között), linna = kastély, vár, mäki = domb, magaslat, (pl. Luumäki, a vyborgi vasútvonal mentén, Vyborgtól északnyugatra), niemi = föld-syelv, saari = sziget, selkä = hegyhát, tunturi = kopárhegy, vaara = erdős hegy, vesä = víz, tó (pl. Orivesi, a Ladoga-tóval északnyugatra). Itt említjük meg, hogy a ves, vez, vagy ved tő azonos a magyar vízzel, magyarban ma is mondjuk: vedel (vizet iszik).

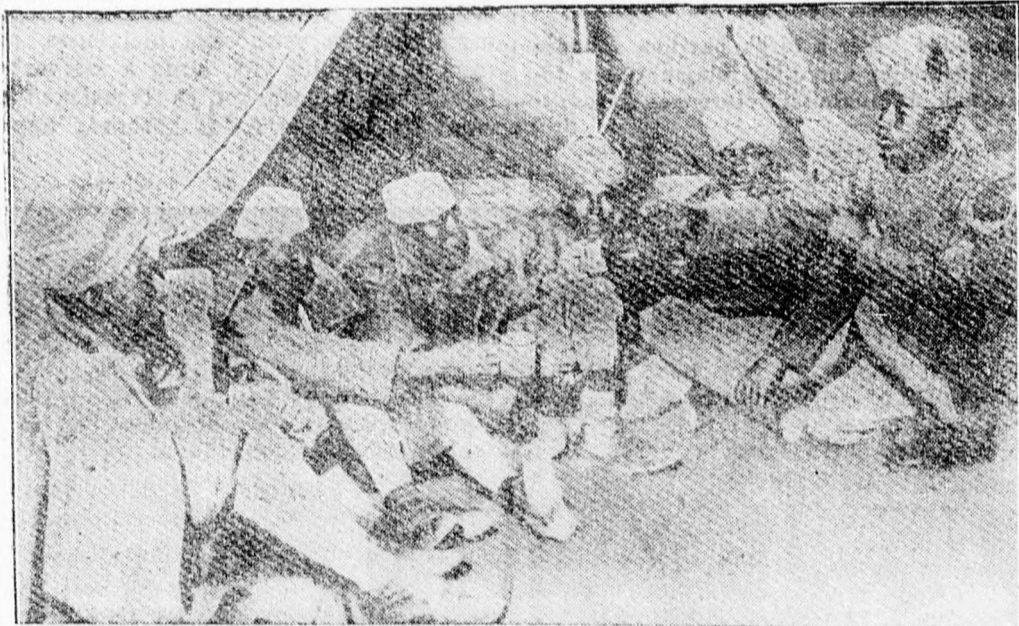
Az ezert országában hegyek csak az északi sarkkörön túl emelkednek, a legmagasabb hegy a Haltiatunturi 1324 méter magas. A finn táj mégsem egyhangú, mert a rengeteg tó és a sok erdő tagozódása gyönyörködteti a szemet. A legerősebb ország erdeje 97 százalékban erdei fenyő.

A finn tájnak csak két nagy állata van: a rózsaszarvas és a jávorszarvas. A medve ritkaság. Annál elterjedtebb a hödfajd.

Finnország flórájában a fencseregű növények 1132 fajtája található. A Kola félszigeten 64 fajta alpesi növény fordul elő. Az erdei fenyőn kívül nyírfa, égerfa, rezgönyárfa tarkítja a tájat. A vörösberkenye és a boróka igen gyakori.

Finnországban a tél hosszú és kemény. Néha már júliusban havazik és beáll a fagy, amely tavaszig tart. Helsinkiben átlag 130, Kuopiosban 176, Torniosban 180 és az északfinn—svéd határon 213 havas nap van egy évben.

Az ország északi részében (pl. Petsamo vidékén) a zord időjárással együttjár a sötétség. Ezt csak néha enyhíti az északi fény. Megemlíthetjük még, hogy az éjjeli napot Finnországban délfelől csak a Tornio melletti Aavasaksa nevű halomról lehet először megpillantani.

Anglia színes csapata az egyiptomi határon, sátraik alatt teáznak.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

FELFIZETESI ÁRAK: Hétoldos évkönyv 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 le.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér. Postafelraképzési csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

A Szentatya beszéde mondott megválasztásának egyéves fordulóján

Vatikánvárosból jelentik: Megválasztásának első évfordulója alkalmával XII. Pius pápa vasárnap szentmiseáldozatot mutatott be a Szent Péter bazilikában, majd utána Te Deumot énekelt és „Urbi et Orbi” apostoli áldást osztott. A pápai szentmise II órakor kezdődött (kelet-európai időszámítás szerint). Az ünneplő tömeg teljesen megtöltötte a világ legnagyobb templomát. Teljes számban jelentek meg a Vatikán mellett működő külföldi képviseletek tagjai is. Az ünnepségre hivatalos volt Róma plébániáinak népe, Róma összes esperesei és plébánosai is.

A szentmise evangéliumának elolvasása után a Szentatya husz perces homíliát mondott, amelyben a vasárnapi evangéliumi szakaszt magyarázta.

— Bármennyire nehéz időkben élünk is — mondotta a Szentatya beszédében — sohasem szabad kétségbeesnünk, mert a sorsunk szálait szeretők kezébe irányítják és vezetik. Ha korunk egén most sötét felhők takarják is el előlünk a reménység napját, szemünket mégis fölfelé kell irányítanunk. Mi a csapásokat el is tudjuk viselni és a szenvedéseket is el tudjuk helyezni életünkben. Tudjuk, hogy bennünket semmi sem akadályozhat meg végcélunk, a mennyország elérésében, csak egyedül a bűn.

Szentmise után a Szentatya Te Deumot énekelt, majd apostoli áldást osztott.

Zürichi zárlat. Párizs 9.92. London 17.51. Newyork 446. Brüsszel 75.40. Milánó 22.52. Amsterdám 236.90. Berlin 178.75. Szófia 553. Belgrád 10. Bucuresti 340.

EGÉSZSÉGES LEÁNYGYERMEKNEK ADOTT ÉLETET ALBRECHT FŐHERCEG FELESÉGE. Budapestről jelentik: Albrecht főherceg felesége Bocskay Katalin hercegasszony, vasárnap délután négy órakor egészséges leánygyermeknek adott életet. Mindketten jól érzik magukat.

Nem kötelezhető a mézáros adóbizonylatának kifüggesztésére, miután adóját nem évi kivétel alapján fizeti. Kolozsvár. Saját tud. Több kolozsvári mézárosmesternél az árdrágítási törvény alapján jegyzőkönyvet vettek fel többek között amiatt, minthogy az üzlethelyiségben nem volt kifüggesztve az adóhivatal bizonylatja a cég által fizetendő adóra vonatkozólag. A jegyzőkönyv alapján a járásbíróság kirította a büntetést. Fellebbezés folytán a törvényezék törölte az emiatt kirított büntetést, minthogy a mézáros igazolta, hogy az adót nem évi kivétel alapján, hanem az általa vágott állatok száma szerint fizeti adóját.

BETILTOTTAK KÉT SZÉLSŐSÉGES HORVÁT NAPILAPOT. Belgrádból jelentik. A jugoszláv rendőrség betiltotta a „Hrvatski Narod” és a „Zavisnov” című szélsőséges horvát lapokat, amelyeknek főszerkesztőjét nemrég őrizetbe vették. A két lap hevesen támadta a szerb-horvát megegyezést.

Nagystilű betörést fogott el a tordai rendőrség. Saját tud. A tordai rendőrség elfogta Medveczké István volt villanyzerelőt, aki Somlai Mihály alévesen szerepelt az utóbbi időben es Tordán több nagystilű betöréses lopást követett el. A nyomozás eddigi adatai szerint Medveczké „Somlai” bűnlajstromán 13 nagyarányú betörés szerepel s az összelopott értéktárgyak nagyrészt orgazdái után Tordán értékesítette. Többek között egy merész betörése alkalmával ellopt egy 130.000 lei értékű, briliáns kövekkel kirakott női piatina órát is melyet egyik tordai ismerősének „ajándékozott”, aki aztán az órát eladta. Az elfogott betörőről most kiderített terhelő adatok fényt derítenek az utóbbi években elkövetett több tordai betörésre.

A NAGYVÁRADI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG FELHÍVÁSA A HÁZTULAJDONOSOKHOZ. A pénzügyigazgatóság felhívja a háztulajdonosokat, hogy amint megkapják az idézést a hadfelszerelési kölesön jegyzése tárgyában, jelentkezzenek az alábbi helyek valamelyikén: a Kereskedelmi Kamrában, ahol dr. Tamás Emil elnöke alatt; a Kereskedelmi Csarnokban, ahol Florian Ovidiu elnöke alatt és a városházán, ahol Balázs elnöke alatt működik a bizottság. Jelentkezési órák: d. u. 4—7-ig.

Érdekes törvényeszkü döntés egy áruzsorabírság jegyzőkönyve ügyében. Kolozsvár. Saját tud. Egy kolozsvári fűszerkereskedőnél a spekulatív törvény alapján jegyzőkönyvet vettek fel a következő indokok alapján: 1. árcédula nem volt függőlegesen a polcon elhelyezve, hanem vízszintes helyzetben volt a polca ragasztva, 2. közszükségleti cikkek eladásáról jegyzéket nem adott a vevőnek, 3. nem volt számlája az általa vásárolt gazdasági termékekről. Fellebbezés folytán a kolozsvári törvényezék a követ büntetéseket törölte, mert: 1. a törvény nem írja elő, hogyan és milyen helyzetben kell az árcédulát elhelyezni, 2. jegyzéket a közszükségleti cikket vásárló vevő nem kért, 3. gazdasági termékekről, amit termelőtől vásárol a kereskedő, számlája nem kell hogy legyen.

MA KEZDŐDNEK AZ AUSSCHNITT-PÖR VÁD- ÉS VÉDŐBESZÉDEI. Bucurestiből jelentik: A Max Ausschnitt elleni pör tizenharmadik napján befejeződtek a tanúkihallgatások. Az utolsó tanu Arnold Laureanu, a Metalunít művek igazgatója volt, akit egyszer már kihallgattak a pör első napjaiban. Másodszori kihallgatása során az ügyész újabb vádjaiával kapcsolatban kellett vallomást tennie. A védők több kérdést tesznek fel a tanunak, aki azonban nem tud semmi újat mondani. A tanúkihallgatások befejezése után a bíróság úgy dönt, hogy további tanú kihallgatását — akik nem jelentek meg a tárgyaláson — csak akkor engedélyezik, ha azt a tárgyalás menete szükségessé teszi. A pör legközelebbi tárgyalását ma, hétfőn délután 2 órára halasztották és megkezdődtek a vád- és védőbeszédok.

Unitárius esperesi vizsgálóságok. Közöljük unitárius híveinkkel, hogy folyó hó 7-én délután 4 órai kezdettel az unitárius imaházban Nagyváradon, Piata Regina Maria 2. szám, esperesi vizsgálat lesz. Az istentisztelet Barabás Miklós kolozdoboka-köri esperes tartja. Híveinek minél nagyobb számban való megjelenését kéri az egyház vezetősége.

A Magyar Népközösség nagyváradai irodájának telefonszáma 19-74.

103 EZER 114 LEI BÍRSÁG AZ ÁRUZSORA-TÖRVÉNY ELLENI KIHAGÁSOKÉRT. Torda. Saját tud. Az áruzsoratórvény alapján működő árelenőrző bizottság jegyzőkönyvei alapján 1939 november 18-tól 1940 február 16-ig összesen 21 torda-megyei és tordai kereskedőt büntettek meg a törvénybe ütköző különböző szabálytalanságokért és a kihágókat összesen 103.114 lei pénzbírsággal s közülök többeket börtönbüntetéssel sújtották.

Lelkigyakorlatok a székelyudvarhelyi római katolikus egyházközségben. Saját tud. A most kezdődő hét a székelyudvarhelyi római katolikus egyházközségben a lelkiigyakorlatok hete lesz. — Ezen a héten lesz a férfiak, az asszonyok és felnőtt leányok lelkiigyakorlata. A férfiak lelkiigyakorlata március 6-án, szerdán este 8 órakor kezdődik s a következő napokon: csütörtök, péntek és szombat este szintén 8 órakor lesznek a szentbeszédok. A beszédeket Bálint József népszövetségi igazgató mondja. A nők részére március 7, 8, 9-én délelőtt fél 9 órakor és délután 4 órakor lesznek a szentbeszédok. A nők lelkiigyakorlatát Sas Antal főesperes-plébános vezeti. A felnőtt leányok lelkiigyakorlata március 6, 7, 8 és 9-én lesz. Reggel 7 órakor szentmise, este 8 órakor szentbeszéd és litánia. Lelkivezető: Ambrus Zoltán segédlelkész.

A nagyváradai építőipari cég értesíti az igazgató tanács tagjait, hogy 5-én, kedden délután pontosan 6 órakor igazgatósági ülést tart. Kérjük, hogy a gyűlésre a március 16-án tartandó közgyűlés fontos tárgysorozati pontjának összehívása végett, megjelenni szíveskedjenek.

Temetések. Alföldy Ferenc 27 éves lakatosiparos Bucurestiben váratlanul meghalt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz Nagyváradon a Steinberger-kápolnában. — Kuhn Ferenc kőbörtényi fodrásziparos 69 éves korában meghalt. Temetése kedden délután lesz Köröstarjában. — Rácz János hentes és mézárosiparos 81 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése kedden 5-én délután 3 órakor lesz a Vasile Lucaci-utca 13. számú gyászszáztól. (Erdélyi „Concordia”)

Időjárás

A bucuresti időjárás kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő szeles marad, de enyhül és olvadás következik; több helyen záporosó, helyenként még havazás és hófúvás.

HIRTELEN MEGHALT EGY EURÓPAI HIRŐ MAGYAR TUDÓS. Budapestről jelentik: Vasárnap hajnalban 58 éves korában váratlanul meghalt dr. Heckler Antal egyetemi tanár, az európai hírű régész és műtörténész. Vasárnap délelőtt a Horthy Miklós-kollégium ünnepségén kellett volna beszélnie s szombat este még ezen a beszéden dolgozott. Mielőtt azonban sor került volna a beszéd elmondására, agyvérzésben hirtelen meghalt. Heckler Antal külföldön is általánosan ismert volt és Európaszerte feltűnést keltett Michelangeloról írt tanulmányai.

Elmarad a március 6-ára hirdetett munkássággyűlés Nagyváradon. A nagyváradai munkakamara vezetősége legutóbbi ülésén foglalkozott a március 6-ára hirdetett munkássággyűlés ügyével és beható tanácskozás után megállapította, hogy a gyűlés megtartása elé technikai akadályok górdültek. Ezért elhatározta a vezetőség, hogy a gyűlés megtartását egy legközelebbi ülésen meghatározandó időpontra halassza, amikor is mindent elkövet annak teljes sikere érdekében.

SZÁZHAT ESETBEN HAMISÍTOTTA TITTEANU VOLT SAJTÓMINISZTER NEVÉT VICTOR ALBOTEANU. Bucurestiből jelentik: Victor Alboteanu, volt sajtó és propaganda miniszteri titkár visszaéléseinek ügyében a vizsgálat a befejezéshez közeledik. Al. Ionescu vizsgálóbíró, aki a vizsgálatot vezeti, elrendelte írásszakértők általi megvizsgálását mindazoknak az iratoknak, amelyeknek valami közük volt az Alboteanu-ügyhez. Henry Stahl írásszakértő most készült el munkájával és erről szóló jelentését beterjesztette a vizsgálóbíróhoz. A jelentésből kitűnik, hogy Victor Alboteanu százhát esetben hamisította különböző aktákra Eugen Titeanu, volt sajtó- és propagandaügyi miniszter nevét. Az akták majdnem mindenkor különböző jelentős összegek kiutalásáról intézkedtek. Nem érdektelen, hogy a vizsgálat elején maga Alboteanu is kijelentette, hogy Titeanu, volt miniszter maga hatalmazta föl arra, hogy aláírjon helyette bizonyos aktákat. Az írásszakértői vélemény beterjesztésével egyébként a vizsgálat befejezhetőnek tekinthető. A nagyszabású bíróper iratait a napokban átküldik az ügyészséghez annak megállapítására, hogy az újabb összehozott bizonyító akták alapján nem válik-e szükségessé újabb eljárások megindítása a visszaélésben szerepet kapott egyének ellen.

Szép sikerrel mutatták be a nagyváradai céhek műkedvelői a Csárdáskirálynőt. Saját tud. A céhek közös kulturbizottságának rendezésében, zsefolt nézőtér előtt mutatták be vasárnap este a céhek kitűnő műkedvelői a Csárdáskirálynőt. A Legényegylet dísztermének közönsége szűnni nem akaró tapsal jutalmazta a szereplők kedves és élvezetes játékát s a műkedvelők valóban egyénenként és összesen is a legjobb teljesítményt nyújtották. Valamennyien műkedvelőktől szokatlan rátermettséggel mozogtak a színpadon s közülük nehéz bárkit is kiemelni, Szántay Sándorné, Sike Zoltán, Dombó József, Lévy Manci, Borbély Pál, Kenyeres Istvánné, Sike Lajos és a Csárdáskirálynő többi szereplője működött közre a szép előadás sikeréért. Acher Jakab gondos körültekintő és rátermett rendezése nagyban hozzájárult az előadás színvonalának emeléséhez.

A kereskedők légvédelmi előadása Nagyváradon. A nagyváradai Kereskedői Tanács közli, hogy a kereskedők és hozzátartozóik részére rendezett légvédelmi tanfolyam utolsó előadását folyó hó 6-án, szerdán este fél 9 órakor tartják meg a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Tekintettel arra, hogy ez az előadás az utolsó, minden beiratkozottnak érdeke, hogy a zöldeszinű igazoló-könyvecskét szerda estig a Kereskedői Tanács helyiségében a szokásos hivatalos órák alatt vegye át, mert különben törlik az illetőket a hallgatók névsorából. Ugyesintén törlik mindazokat, akik a fent közölt előadáson nem jelennek meg.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Kedden a következő nagyváradai gyógyszertárak tartanak szolgálatot:
Korona, Str. Giorghiu No. 1. Telefon 13-76.
Órangyal, Str. Alexandri.
Oroszlán, Piata Mihaj Viteazul 14. Telefon 13-35.
Szent István, Str. General Tolban.
Aranyas, Piata Unirii No. 6. Telefon 25-74.

SPORT

Meglepetések
a Nemzeti Bajnokságban

Vasárnap nagy meglepetésekkel zárult a bajnoki forduló. A többszörös román bajnoksapat, a Ripensia ismét vereséget szenvedett. Ezuttal a ga-

lati Gloria CFR győzte le, még hozzá Temesváron. Az Unirea Tricolor Nagybányán legyőzte a Kárpát FC-t, az UDR pedig Bucarestben pontot rabolt az elővas Rapid FC-től. Az AMTE—TMAC találkozó a pálya használhatatlansága miatt elmaradt.

A forduló részletes eredményei a következők:

Bucuresti: Venus—Victoria 3:0 (1:0).

Temesvár: Gloria CFR—Ripensia 1:0 (1:0).

Bucuresti: Juventus—Sportul Studentesc

1:1 (1:0).

Nagybánya: Unirea Tricolor—Kárpát FC

2:0 (0:0).

Bucuresti: Rapid FC—UDR 1:1 (1:1).

A bajnokság állása most így fest:

1. Rapid, 18 pont.
2. Venus, 17 pont.
3. Studentesc, 16 pont.
4. Unirea Tricolor, 14 pont.
5. Ripensia, 13 pont.
6. CAMT, 13 pont.
7. UDR, 13 pont.
8. Carpati, 12 pont.
9. Gloria CFR, 11 pont.
10. AMTE, 10 pont.
11. Juventus, 10 pont.
12. Victoria, 7 pont.

A Venus tehát egy pontnyira megközelítette a Rapid FC-t. Az őssel még második Ripensia az ötödik helyre esett vissza. Meglepő az Unirea Tricolor előkelő helyezése. A bajnokságban egyébként az első négy helyet négy bucuresti csapat foglalja el. A kiesési zónában a Victoria és a Juventus vannak. Megjegyzendő, hogy az AMTE és a TMAC egy-egy mérkőzésével kevesebbet játszottak.

Senior házi kardvívóversenyt
rendezett vasárnap a Nagyvárad
Sport Egylet

Hármas holtversenyben első helyre Szántay János I., dr Roxin Aurel és Dobre Marin kerültek

Vasárnap délután senior házi kardvívóversenyt rendezett a Nagyvárad Sport Egylet. A színvonalas verseny érdekessége, hogy azon — mint vendég — indult Dobre Marin főhadnagy, Románia 1939. évi nemzeti bajnoka. Részt vett a versenyen az egyet csaknem valamennyi kiváló kardforgatója s így természetes, hogy nem csupán széles, de rendkívül erős mezőny alakult. Izgalmasan érdekes erőpróba után végül is a mezőny három legkiválóbb vívója: Szántay János I., dr Roxin Aurel és Dobre Marin az első helyért holtversenybe kerültek, a holtversenyt azonban a késői idő miatt nem vihathák le. Negyedik Szántay János II. lett, míg Hodosan az NSE mult héten lebonyolított junior házi versenyének bajnoka az ötödik helyre került. A hatodik, hetedik és nyolcadik helyért szintén holtverseny alakult Sonnenfeld Ferenc, Grünstein György és Csanda Endre között.

A versenybírók elnöki tisztségét dr Clintoc Elemér látta el, míg pártatlan bíráskodásában a versenyen kívüli kardforgatók segédkeztek.

A most lezajlott senior verseny egyébként éppúgy, mint az NSE a multhéten megrendezett junior házi kardvívóversenye tulajdonképpen azt a célt szolgálta, hogy az NSE kardforgatói felkészülten mérjék össze pengéiket a Szatmári Sport Egylet vívóival, akikkel március 10-én kettős kardcsapatverseny keretében mérkőznek majd Nagyváradon, az NSE vívótermében.

POSTAFIÓK

Szarvasy Soma halála. Budapestről jelenti egy szűkszavú távirat, hogy Szarvasy Soma 80 éves nyugdíjas színész, a régi békeévek közkedvelt színművésze, vasárnap meghalt. Szarvasy Soma neve feledhetlenül szép váradi színházi esték emlékét idézi fel. Akkor volt a váradi színház kedvenc művésze, amikor Somogyi Károly, majd Erdélyi Miklós igazgatása alatt a legnagyobb vidéki színészek aratták sikereiket estéről-estére a váradi színházban, s Eisy Emilia, a feledhetetlen hősnő, Tóth Elek, Pogány Janka, Zsigmondy Anna, Vigh Manci, Hunyady József, Szentgyörgyi Márta, E. Kovács Mariska, Bihari Akos voltak a színház tagjai. Szarvasy Soma végtelenül kedves, meleg humoru, finomlelkű ember és kitűnő színész volt, aki operettben és drámákban is megállta a helyét s amikor eltávozott Váradról, hogy filmszerepekkel arasson sikert Pesten, sokáig nem is akadt aki sokoldalú egyéniségét pótolni tudta volna. Az utóbbi éveket teljes visszavonultságban töltötte Budapesten s szerény nyugdíjából tengődött. Pár év előtt még bejárt a Newyork kávéháza és Fehér Gyula meg Békeffy Lajos társaságában üldögélt az öreg színészek tőzszasztalánál s ha nagyváradiak tévedtek a kávéháza s körülfigyéltek, mindig kérdezgette, mi újság — otthon? Szarvasy Soma most már nem fogja többé kérdezgetni a váradi híreket. Temetése csöndben megy végbe kedden, de a magyar színészek — lélekben — mind ott lesznek koporsója körül, hogy egy könnyeseppet hullassanak rá.

Idegen madarak Udvarhely megyében. A madárvilág élete iránt érdeklődő gazdáink február havában olyan madarakat figyeltek meg, amelyeket eddig nem lehetett látni ezen a vidéken. Székelyudvarhelyi tudósítónk az alábbi érdekes leírást közli erről a számunkra idegen madárfajtáról: Nagyságuk és formájuk után ítélve varjak, de tollazatuk színe teljesen elütő a nálunk honos varjakétól. Egymáshoz sem hasonlítanak mindnyájan. Van olyan, amelyiknek feje, nyaka és háta fehér,

tollazatának többi része világos szürke, a csőre és két szárnya, farka fekete. Másoknak csak fején és nyakán fehér a tollazat, a teste, — a szárnyát s a farkát kivéve, amelyek feketék — világos barna. Olyiknak a feje is fekete. Csőrük a varjuéhoz hasonlóan erős. Hangjuk inkább a csókák, mint a varjuk hangjához hasonlatos, pedig látszatra varjak és nem csókák. Honnan jöttek? Nem nehéz megállapítani. Eszacról, a duló harcok honából. Hazátlanok lettek ők is, mint a finn menekültek, akiket idegen ország fogadott gondjaiba.

Maróczy Géza, a magyar sakk nagymesterét, — mint Budapestről írják — az egész magyar közvélemény, de különösen a sakk-társadalom bensősége, ünneplésben részesítette abból az alkalomból, hogy március 3-án töltötte be hetvenedik életévét.

Nagyvárad szarmazásu fiatalember a japán császári család tiszteletére írt szimphonia szerzője. Rövid budapesti távirati hír keretében megemlékeztünk arról, hogy a japán császári dinasztia uralkodásának 2600-ik évfordulója alkalmából Hóman Bálint kultusz-miniszter felhívást intézett a fiatal zeneszerzőkhöz, hogy alkossanak olyan zeneművet, amely a jubileum alkalmából méltóképpen kifejezi a magyar nemzetnek a japán császári család iránt érzett hódolatát. A pályázatot Veress Sándor nyerte meg nagy zenekarra írott szimfóniájával. A művet Takechi követési tanácsos már el is vitte Tokióba. Kevesen tudják, ki ez a Veress Sándor, aki most egy-csapásra világhírűvé teszi a nevét, még kevesebben tudják, hogy szegről-végről nagyvárad szarmazásu is. A fiatal Veress Sándor ugyanis Veress volt magyar külügyminiszter fia és Darvassy Lajos volt nagyvárad városi tanácsos unokaöccse, s budapesti művész-körökben mindig nagy karriert jósoltak a rendkívül tehetséges fiatal zeneszerző számára. Így Veress Sándor rendkívül sürgetnek mi, nagyváradiak, még külön is örvendhetünk.

Ujabb vereséget
szenvedett a Kispest

Budapestről jelenti: Vasárnap játszották le a magyar Nemzeti Bajnokság második tavaszi fordulóját. A nap meglepetése az őszi bajnok Kispest újabb veresége, amellyel végérvényesen elvesztette bajnoki reményeit.

A Hungária nagyszrű játékkal megverte az Elektromost és megőrizte a mult héten szerzett egyponos előnyét a bajnokság élén. Az idei bajnokság valószínűleg a Hungária és az Újpest között fog eldőlni, míg a javuló Ferencváros szintén az esélyesek sorában van. Tegnap eredmények:

Hungária—Elektromos 2:0 (0:0).

Újpest—Kassai AC 6:1 (3:0).

Szürketaxi—Kispest 2:1 (0:1).

Ferencváros—Haladás 4:1 (0:0).

Törekvés—Szolnoki MÁV 4:1 (0:0).

Gamma—Bocskai 4:1 (2:0).

A bajnokság állása: 1. Hungária 25 p. 2. Újpest 24 p. 3. Kispest 22 p. 4. Ferencváros 22 p. 5. Szeged FC 22 p. 6. Törekvés 19 p. 7. Elektromos 17 p. 8. Gamma 16 p. 9. Bocskai 16 p. 10. MÁV 15 pont. 11. Haladás 13 pont. 12. Szürketaxi 11 p. 13. Kassa 8 p. 14. Nemzeti vízszalépt.

Világsiker

L. BURGER:

**Bölcso-re hulló
fények és árnyak**

Egy bábaasszony naplója

Háromnyomatú művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül-eldtc 108 kiadás elen: me

SZÍNHÁZ

Fekete Mihály
harmincöt éves színészi
jubileuma Nagyváradon

Érdekes előadás lesz március 12-én, kedden a nagyvárad városi színházban. Ekkor ünnepli Fekete Mihály 35 éves színészi jubileumát s ebből az alkalomból Bródi Sándor híres drámáját, a *Lion Leát* eleveníti fel Fekete Mihály és kis társulata. Fekete Mihály nevét Erdélyszerte, sőt az országhatáron túl is, jól ismerik. Hosszú időn át erőssége volt a kolozsvári színháznak s Hunyadi Sándor *Feketeszáru cseresznye* c. drámáját Poór Lilivel és Tóth Elekkel ő vitte nálunk diadalra. Rajta is maradt akkor a Dusán név s szűkebb körben ma is így hívják. Fekete Mihály aztán megvált a kolozsvári színházról s színigazgató lett. Nincs egy falu, egy város sem Erdélyben, ahol ne játszott volna s a közönség ne fogadta volna szeretettel. Most jubilál. 35 éve színész. Március 12-én, kedden délután 6 és este 9 órakor lép fel a *Lion Leá*-ban s ezekre az előadásokra méltán készül nagy érdeklődéssel a közönség, mert Váradon már hosszú évek óta nem játszott. Az érdekes darab címszerepét, Leát a finom szépségű és tehetséges *Felszeghy* Mária fogja alakítani, míg a harmadik főszerepben *Rittlinger* Imrét ismerjük meg, akit igen jó hírek előztek meg. Bizonyos, hogy Fekete Mihály jubileumi estjén ott lesz az egész város. Jegyek a színházi pénztárnál már is kaphatók.

A nagyvárad mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ISTEN VELE TANÁR URI!
CORSO: A RÁCSNELKÜLI BÖRTÖN.
DORIAN: A HINDU LÁNDZSAS.

KÖZGAZDASÁG

Ötven százalékkal növelik a valutáris primumot

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács március 2-iki ülésén a következő határozatot hozta:

1. szakasz. A valutáris jutalmat, amit jelenleg a minisztertanács 1936 június 23-iki 1.173 számú naplója értelmében a Román Nemzeti Bank fizet és vesz be a devizavásárlások és eladások után, 50 százalékkal emelik, amit a hivatalos árfolyamhoz számítanak, hozzáadva az érvényben levő 38 százalékos primumot az 1940 március 2-iki 668 számú renegelet törvény 32 szakaszában előírt devizák számára.

A fent említett jutalom csak a szabadon konvertálható devizák után fizetendő.

Ez a jutalom nem engedélyezhető a Nemzeti Bank által átengedett szabadon konvertálható devizáknál, ha ezek olyan kivételekből származnak, amelyek kifizetésére nézve az érvényben lévő egyezmények a kivéző javára devizahányadokat írnak elő.

Az első bekezdésben említett primum fizetendő az előző bekezdésben említett kivételekből

származó devizáknál is, de csak a devizák szabad kereskedelmi forgalmára vagy visszatartására vonatkozó rendelkezések megszüntetésének időpontjától kezdve, ha ezek a devizák megfelelnek a szabadon konvertálhatóság feltételének.

Azokban az esetekben, amelyekben nem alkalmazták a jelen szakaszban előírt primumemelését, továbbra is a 38 százalékos primumot fizetik a hivatalos árfolyam mellett, azon feltételekkel, amelyekkel ezt a primumot a jelen minisztertanács napló hatálybalépése előtt is fizették.

A jelen szakaszban említett primumokat az 1935 november 25-iki, 2.234 számú és az 1935 november 30-iki 2.301 számú minisztertanács napló értelmében létesített primum-alapból fizetik.

2. szakasz. A jelen minisztertanács napló intézkedései 1940 március 10-én lépnek életbe.

3. szakasz. A jelen minisztertanács napló rendelkezései a külkereskedelmi és a pénzügyminiszter hajtja végre.

Vonalhajózássá fejlesztik a magyar tengeri szabadhajózást

Hat új nagy tengeri hajó építéséről tárgyalnak. — Menetrendszerű járatokat fognak fenntartani az új hajók a magyar export-import lebonyolítására

Budapest, március hó.

Érdekes ülést tartott a Magyar Hajózási Szövetség, amelyen dr. Gyömrei Sándor, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára a magyar tengerhajózás jövőjéről tartott előadást, melyet követően nagyérdemű bejelentést tett Wulff Olaf m. kir. titkos tanácsos, a MFTR új elnöke. Az előadónak arra a javaslatára, hogy kívánatos volna most már mielőbb egy nagy magyar nemzeti tengerhajózási vállalat megalakítása. Wulff Olaf az előadáshoz fűzött elnöki zárószavai során közölte, hogy a már megrendelt két új DTRT Duna-tengeri hajón és a már szintén épülő két új 4000 tonnás tengeri hajón felül, tárgyalások folynak még öt-hat új, nagyobb tengeri hajónak, ugyancsak a Ganz-gyárban való megépítéséről.

A részletekre nézve tudósítónknak alkalma volt az alábbi tájékoztató felvilágosításokat szereztetni:

Mint ismeretes, az öt DTRT hajón kívül, amelyek menetrendszerű járatokat bonyolítanak le a világtengereken, ezidőszereint négy magyar tengeri szabadhajózási vállalatnak összesen hat hajója vállalt magyar lobogó alatt alkalmi fuvarokat. Ezek a hajók azonban, miután a széles világtengerek kikötői egymásközötti viszonylataiban fuvaroznak, a magyar tengerentúli export-és importforgalomban egyáltalán nem vesznek részt és ilyen módon a magyar gazdasági élettel semmi szerves kapcsolatban nem állnak, annak hasznára nem szolgálnak. E hajók kb. 250-300 magyar tengerész (tiszteteket és személyzetet) foglalkoztatnak.

Ezzel szemben a Wulff Olaf fentidézett bejelentése szerint máris épülő új két nagy tengeri hajó, valamint az öt-hat újabb megrendelni tervezett hajó nem szabadhajózásra, hanem tengeri vonalhajózásra lesz beállítva. Ez azt jelenti, hogy egyrészt eleve megadott viszonylatokban menetrendszerű rendes (tehát nem alkalmi) járatokat fognak lebonyolítani, másrészt pedig ezek a járatok elsősorban a tengerentúli magyar export és import árukat fogják fuvarozni.

E tekintetben pedig különösen ki kell emelni, hogy — amint különben azt dr. Gyömrei Sándor fentjelzett előadásában is helyesen állapított meg — a magyar tengerentúli export-importforgalom mai volumenje elbírja azt, elég nagy arra, hogy fuvarszállítmányokkal állandóan ellásson egy önálló magyar vonalhajózási vállalatot, mely — s ez igen fontos — ezeket a fuvarokat a külföldi tengerhajózási társaságoknál olcsóbban vállalhatja, már esetleg azért is, mert kizáróan a magyar külkereskedelmi érdekében végzett fuvarjaiért megfelelő kompenzációkban is részesülhet. De jelentősen egyben az új nagy magyar vonalhajózási vállalat azt is, hogy a magyar export-importárak tengerentúli fuvarozásában nem

volnának egyrészt a külföldi hajótér felvetőképességének, másrészt pedig alkalmi fuvardíjkonjunkturabeli diktatúrájának kiszolgáltatva s egyben magyar tengerészek újabb százainak is adnának kenyeret. És végül ki kell még emelni, hogy a magyar szállítmányozási üzletnek is igen jelentős kiterjeszkedésére és fellendülésére adnának az új magyar tengeri hajók alkalmat.

Ugrásszerűen felemelkedett a tejtermékek ára a nagyváradi piacon

A tojás ára tovább csökken

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői hetipiacon közepes felhozatal mellett tartott árak alakultak ki. A hetipiac eseménye a tejtermékek árának újabb ugrásszerű emelkedése. Ezzel szemben a tojás ára csökken. További áremelkedés tapasztalható a zöldségpiacon. Részletes beszámolóink a következők:

Zöldségpiac. Levesbevaló zöldség vegyesen: gyengébb minőségű kg 12-14 lei, jobb zöldség 16 lei, burgonya 4-5 lei, vöröshagyma kg 5-6 lei, fokhagyma kg 20-24, káposzta nagy fej 20-25 lei, kelkáposzta fejenként 8-10 lei, hordóskáposzta kg 12 lei, bimbókel kg 35-40, retek db 1, cékla kg 4-5 lei, torma csomója 5-6, szárazbab kg 18-20, borsó kg 20-24, lenese kg 24-28, köles kg 20-22 lei, árpa kicsiben kg 6 lei, pörkölt árpa kg 16, málélisz 7-8, finom tengeridara kg 10, tengeri kg 5-6 lei.

Gyümölcsiac. Közepes falusi felhozattal az árak itt is tartottak voltak. Nagyobb árváltozás nem volt tapasztalható.

Tojás párja 4-4.50-5 lei.

Tejpiac. Gyenge felhozatal mellett az árak nagyarányban emelkedtek, úgy hogy a viszontelárúsítók is a maximális árak emelését kérték a város armegállapító bizottságtól. Részletes árak: tej literje 6-7 lei, tejföl literje 24, tehénturó kg 26-28, falusi vaj kg 80-90 lei. A viszontelárúsítók a következő árakat kérték megállapítani: tejföl literje 32-36, tehénturó kg 30-32, juhturó kg 60-70, sajt kg 60-70, főzővaj 100, teavaj kg 130 lei.

Baromfiiac. Közepes felhozatal mellett az árak továbbra is tartottak. Csirke párja 90 leitől, tyúk párja 120-130 leitől, pulyka db 180-200 lei, kócsok párja 38-41 lei.

Főzővaj literje 48 lei.

Aromániai iparostanulók nemzetiség szerinti megoszlása

A szakmai előkészítésre vonatkozó és a munkaszerződési törvények kötelezőleg előírják az inas-szerződések bejelentését a munkamárknál. Bár ez a kötelezettség csak viszonylagos, a munkamárkák mégis szemléltető kimutatásokat állítottak össze az iparostanoncokról.

E kimutatás szerint Romániában 1938-ban 25.662 bejegyzett iparostanuló volt, akik közül 21.344 fiú és 4318 leány. Országgrészek szerint a megoszlás a következő:

Erdély	8.770
Munténia	5.345
Bánság	3.262
Körös-Máramaros	3.172
Moldova	1.554
Bukovina	1.344
Olténia	885
Besszarábia	733
Dobruzsza	597

A közigazgatási felosztást tekintetbe véve úgy látjuk, hogy a legtöbb iparostanonc Erdélyben van. A nemzetiségi megoszlás a következő a 21.344 fiú inas közül:

román	12.317	57%	német	2.894	13%
magyar	4.351	20%	zsidó	1.236	6%

a 4.318 leány inas közül

román	2.538	58%	német	365	8%
magyar	673	15%	zsidó	633	14%

A két adatot együttvéve százalék szerinti megoszlásban 1936-ban a románság 40.08%-ot tett ki az 59.16%-nyi nemzetiséggel szemben. Ez az arány azonban mindjobban a románság javára tolódott el. 1937-ben a románság arányszáma 52.48%, 1938-ban pedig 57.89% a nemzetiségek 47.52, illetőleg 42.11 százalékaival szemben.

A munkaadóknál a megoszlás a következőképpen alakul. 1938-ban 15.097 munkaadó volt az ország területén, ebből a hivatalos statisztika szerint országos százalékszámuk 1938-ban:

román cég volt	5698	39%	71.9
magyar „ „	3317	21%	7.9
német „ „	2827	18%	4.1
zsidó „ „	2160	14%	4.0
lengyel „ „	119	0.7%	0.3
hulgár „ „	112	0.7%	2.0
örmény „ „	59	0.3%	—
görög „ „	57	0.3%	0.3
szerb „ „	50	0.3%	0.3
olasz „ „	39	0.2%	—
oroszl „ „	30	0.2%	2.3
egyéb „ „	7	0%	—

(Dr. B. J.)

LÓTH TIHAMÉR:

ÖSSZEJÚTOTT MŰVEI

22 KÖTETBEN

Dús aranyozásu,

eneszvaszonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő műkasságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Késspénz fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása.

Beszerezhető kiadóhivatalunk utján

Jegyezzük bónókat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Nationalnál, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságokon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcson, amely 4 és fé százalék kamattörvédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzt összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészet s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hozaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

Nagyvárad magyar leány sikeres szereplése egy nemzetközi fényképversenyen

Major Vilma „Műtét” című felvétele hetedik díjat nyert harmincezer fénykép közül a braunschweigi fényképversenyen

Nagyvárad, március hó.

Szép magyar sikerről számolhatunk be. Major Vilma nagyváradai leány, aki egy itteni fényképészeti műterem alkalmazottja, díjat nyert egy nemzetközi fényképversenyen.

A versenyt a Franke és Hidecke fényképező gépgyár rendezte Braunschweigban, hogy reklam képanyaggal láthassa el magát. A fényképészeti szaklapokban megjelent felhívásra a világ minden részéből érkeztek be pályázatok, s a bíráló bizottságnak nem kevesebb mint 30 ezer fénykép közül kellett kiválogatnia a legjobbakat. Elképzelhető, hogy szép anyag gyűlt össze. A fényképészet fejlett iparág és általánosság vált kedvtelés ma már ami egyes emgnyilatkozásaiban bátran nevezhető művészetnek is. S nem kétséges, hogy ezen a versenyen a földkerekség legjobb szakemberei és műkedvelői, legkomolyabb művészi törekvésű fényképészei vettek részt. És a remek felvételek egész özöne indult meg Braunschweig felé. A beérkezett anyagot január 29 és 31. között állították ki és a bíráló bizottság a sok ezer jelölt pályázat alapos átvizsgálása után a napokban hozta meg döntését.

Ezerint a verseny hetedik díját a nagyváradai Major Vilma nyerte meg.

Az erről szóló értesítés kiemeli, hogy ezt az értékes helyezést 30 000 pályázat között érte el a nagyváradai versenyző, akinek a bíráló bizottság melegsággal gratulál a valóban örvenletes erőlködéséhez.

Major Vilmának nem az első siker ez a művészi fényképezés terén. Néhány évvel ezelőtt Nagyváradon a „Saok” turista egyesület kiállításán nyert második díjat egy pompás tájfelvétellel. A múlt évben a „Munka és Jóköny” bucu-

resti kiállításán nyert dícséretet megkapván szép és jellegzetes munkástárgy felvételével és ugyancsak tavaly, Münchenben, a német amatőr-fényképezők kiállításán vett részt ami már önmagában is jelentős eredmény.

A braunschweigi versenyen 7-ik díjat nyert felvétel címe: „Műtét”. A nagyváradai közpórházban készült s az operáció jelenetét ábrázolja megdöbbentő beállításban, valóságos rembrandti fényhatásokkal. A beteg letakarva, műtőasztalon fekszik s a sebész — Costa igazgató-főorvos — két ápoló nővér segítségével, éppen munkához lát. Háborzongató és mégis nemes művészi hatású kép, s különös érdeme talán épp a tárgy realitásának és a csaknem légiösen finom kidolgozásának ellentétében rejlik. Aki ezt a felvételt készítette, annak a fényképezéshez csakugyan rendkívüli érzéke van s figyelemreméltó sikere nem véletlen ráhibázás, hanem komoly tudatosság, fejlett művészi érzék és tökéletes szakmai tudás eredménye.

Még jobban meggyőződünk erről, ha lapozunk a kiváló nagyváradai fényképész nő gazdag képgyűjteményében. A legkülönbözőbb tárgykörben egyforma találmányossággal keresi meg fényérző lemeze számára a szabad természet és az emberi élet szépségeit és jellegzetes mozzanatait. Tájékozott festői hatásúak, emberábrázolásaiban egy arcképfestő jellemző erejével két versenyre, munkástárgy fényképeiben meleg szociális felfogás nyilvánul meg és munkálkodása minden területén egy mélyérzésű női lélek jelenkezik a kitűnő szakember avatottsága mellett.

Mi is örömmel gratulálunk a nagy világversenyben oly szép eredményt elért magyar leánynak a braunschweigi sikerhez.

(j. b.)

A légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Nagyvárad város polgármesterei hivatalának MONT irodája közli, hogy március hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg.

5-én a B kezdőbetűsök,
6-án a C kezdőbetűsök,
7-én a D kezdőbetűsök,
8-án az E kezdőbetűsök,
9-én az F kezdőbetűsök,
11-én G kezdőbetűsök,
12-én a H kezdőbetűsök,
13-án az I és J kezdőbetűsök,
14-én a K kezdőbetűsök,
15-én az L kezdőbetűsök,
16-án az M kezdőbetűsök,
18-án az N kezdőbetűsök,
19-én az O kezdőbetűsök,
20-án a P kezdőbetűsök,
21-én az R kezdőbetűsök,
22-én az S kezdőbetűsök,
23-án a T kezdőbetűsök,
26-án az U kezdőbetűsök,
27-én a V kezdőbetűsök,
28-án a Z kezdőbetűsök.

A tanfolyamokat délelőtt 9—11 óra között tartják meg a Katolikus Kőr Regele Carol II. utca 2. szám alatt lévő nagyteremben. Azok látogatása nemre való tekintet nélkül 7—60 évig kötelező mindazok számára akik nem esnek a légvédelmi törvény 6-ik és 7-ik szakaszának rendelkezése alá. Akiknek már van gázmaszkjuk, azok az előadásokon gázmaszkkal jelenjenek meg, hogy a gázkamrán is keresztül menjenek. Felkéri a résztvevőket hogy a tanfolyamokon pontosan jelenjenek meg, mert a későbbi jövőket nem engedik be a terembe, hogy ne zavarják az előadás menetét. Minden résztvevő vigye magával az előadásokra igazolványt, az igazolványt és a nyilvántartásba való beírás végett. Az ellenőrzés megkönnyítése végett mindenki töltsse ki igazolványán a szükséges adatokat. Azok, akik nem látogatják az előadásokat, a légvédelmi törvény 63-ik paragrafusának c) pontja alapján 500—2000 leig, vagy 1 naptól 1 hónapig terjedő büntetéssel sújtatnak.

Apráküldetések

Allást kezes

szavanként 1 lei

Házvezetőnőnei

menne fiatal urinó. — Cim a kiadóban.

Lakás

szavanként 9 lei

Keres

tisztviselő házaspár egy szobás, esetleg előszobával, komplett lakást. Cimeket a kiadóba kér

2 szobás lakás

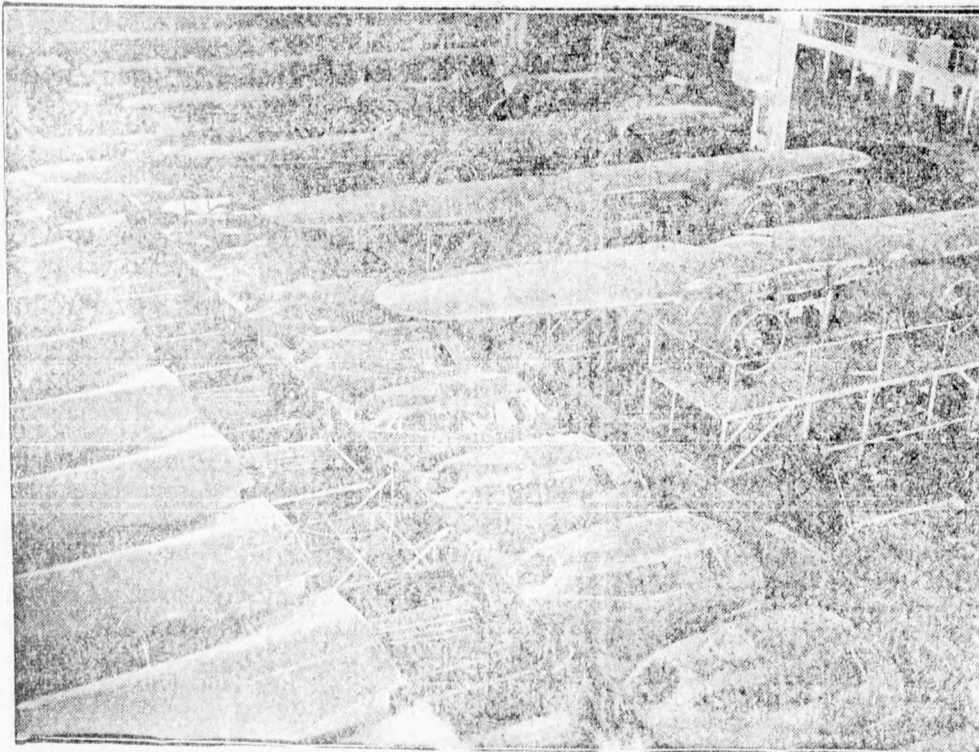
mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2—3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordas 38.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbst ékszeráruház, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgóg épén. Nagyvárad, Károly király-ut 5. szám.

Képek egy német repülőgépgyárból. Egyik képünkön a kész repülőgéprezsek csoportja látható, a másikon pedig az amint a megfigyelő helyére felszerelik a különleges gépfegyvert.

CENZURAT